Nåd vare med er och frid från Gud, vår Far, och Herren Jesus Kristus!

Bön: Käre Jesus, hjälp oss att förstå vad det betyder att du måste lida och dö för våra synder. Sänd din Ande att överbevisa våra syndiga tankar och visa oss vilken välsignelse du har tänkt för oss. Amen.

Evangelietexten för första söndagen i fastan är från Matt 16:21–23:

> *21 Från den tiden började Jesus förklara för sina lärjungar att han måste gå till Jerusalem och lida mycket genom de äldste och översteprästerna och de skriftlärda, och att han måste bli dödad och på tredje dagen uppväckt.*
>
> *22 Då tog Petrus honom åt sidan och började tillrättavisa honom: "Gud bevare dig, Herre! Det där ska aldrig hända dig." 23 Men Jesus vände sig om och sade till Petrus: "Gå bort från mig, Satan! Du vill få mig på fall, för dina tankar är inte Guds utan människors."*

Herre, helga oss i sanningen. Ditt ord är sanning. Amen.

Vi har nu gått in i fastetiden, den långa beredelsetiden inför kyrkans största högtid. Fastetiden trappas upp allt mer via de fem söndagarna, där den femte söndagen inleder högfastan eller passionstiden, och den sjätte söndagen eller palmsöndagen inleder Stilla veckan. Så ordet att vi går upp till Jerusalem stämmer också på det sättet att vi stiger uppför fastetidens trappor mot det allra största. Det största inträffar på påskdagens morgon, när Jesus uppstår i triumf tack vare segern över djävulen.

Tema för predikan: *Människotankar och Guds tankar*. Vi börjar med att se på textens sammanhang.

Textens sammanhang

Texten beskriver en höjdpunkt i Jesu verksamhet. Den infaller någon gång mellan den tredje påsken och den sista eller fjärde påsken, kanske ett halvt år innan Jesu jordiska verksamhet slutar. Jesus har inte tidigare avslöjat att han är Messias. Det gör han nu när han med sina lärjungarna har gått långt norrut, förbi Israels norra gräns, och befinner sig i trakten av Cesarea Filippi. Här avger Petrus sin mäktiga bekännelse: ”Du är Messias, den levande Gudens Son”. Här får han löfte om himmelrikets nycklar på grund av denna bekännelse, och nu berättar Jesus för första gången om sin förestående död.

Efter det här tar Jesus med sig tre lärjungar upp på ett högt berg och blir förklarad tillsammans med Mose och Elia. Många tror att det var på berget Hermon.

Vår text handlar alltså om den första gången när Jesus berättar om sitt uppdrag. Det gör han nu när lärjungarna har bekänt honom som Kristus, Messias. Andra gången är inte så långt efteråt, Matt 17:22f. Tredje gången gör han det enligt Matt 20:18f, efter att han berättat liknelsen om vingårdsarbetarna.

Människotankar

Huvudtemat den här söndagen är frestelserna. Första årgången talar om hur Jesus frestas i öknen. I vår text möter vi Petrus som ansätts av djävulen. Han frestas att tänka ut något bättre än vad Gud har tänkt. Han tänker människotankar:

> *”Gud bevare dig, Herre! Det där ska aldrig hända dig.”*

Petrus har nyss bekänt att han är Messias, den levande Gudens Son. Han, Messias, ska ju vara kung! Men Petrus vågar inte tillrättavisa honom när de andra ser det. Han tar Jesus åt sidan och påminner honom om att Gud är mäktig att beskydda honom. Han tror alltså att han själv vet bättre än Jesus.

Det här är en typisk reaktion, en mänsklig reaktion, en frestelse som djävulen inger oss. Människan, skapad och formad av mull från jorden, tror sig vara klokare än Skaparen som har gjort henne!

När Jesus tillrättavisar Petrus säger han egentligen: *Gå bakom mig, Satan!* Djävulen hade lyckats tränga sig in före Jesus och talade genom Petrus. Hans plats skulle vara bakom. Han skulle följa Jesus, inte gå före.

Men så här håller ju människorna på också i dag. Det är många som säger: Nej, det där kan inte stämma!

Förra söndagen hörde vi om Jesus som sann Gud och sann människa. Att han var en sann människa var inte konstigt för dem som såg honom. De såg ju att han behövde vila. De såg att han behövde mat. De såg att hans kläder blev nötta och behövde tvättas. Till Jesu lärjungaskara hörde en hel del kvinnor, som säkert hjälpte till med att sköta om hans kläder och att den stora skaran fick mat.

Men att se att han var Messias, den levande Gudens Son, det kunde ingen människa utan att den Helige Ande uppenbarade det. Jesus sa därför till Petrus efter hans bekännelse (Matt 16:17):

> *Salig är du, Simon, Jonas son, för det är inte kött och blod som har uppenbarat det för dig, utan min Far i himlen.*

Människorna som såg Jesu under sa att han var en profet. Det fanns profeter i GT som gjorde stora tecken och under. Mose hörde till dem, likaså Elia och Elisa. Vad säger dagens visa och kloka om Jesu under? Ser de att han är Gud, som kan göra allt? Jag ska ta några exempel på hur människor tänker i sitt eget högmod.

Många lärda i dag säger att människorna på den tiden var obildade och godtrogna. När man trodde att Jesus gick på vattnet var det i själva verket så att han visste var det fanns en sandrevel strax under vattenytan, så att det såg ut som om han hade gått på vattnet. I dag vet vi ju att det inte går att gå på vattnet.

Det här är orimliga tankar. Det är människotankar. Jesu lärjungar var vana fiskare. De visste nog var det fanns sandrevlar.

När Jesus gjorde konststycket att skaffa mat åt femtusen män av fem bröd och två fiskar, förklarar man det med att han förändrade människornas sinnelag så att de började dela med sig av sina matsäckar, och så räckte det åt alla.

Det här är att gå framför Jesus och veta bättre än han. De lärda teologerna säger ibland att man måste gå bakom texten för att ta reda på vad som egentligen hände. Men det är djävulens frestelse. Man menar att man vet bättre än Gud, som har uppenbarat sanningen för oss i Skriften. Vi måste göra som Jesus och säga till frestaren: Gå bort, stå inte framför Jesus! Vi ska lyssna när han talar och ta emot det som Guds sanning och inte lyssna till djävulens frestelser.

De lärda menar att vi har en helt annan kunskap i dag än förr. På GT:s tid kunde man tro på berättelserna från Moseböckerna, som den naiva berättelsen om hur Sara fick Isak när hon var 90 år gammal. Sådant kan en upplyst människa inte tro på, säger man. Nej! Läs i Första Mosebok hur Sara och Abraham reagerade när Gud sa till dem att Sara ska få barn! De skrattade. De var inte vetenskapligt bildade så som vi är i dag, men de visste mycket väl att en 90-åring inte föder barn.

Och hur var det när Israels barn stod inför Röda havet och egyptierna förföljde dem? De kunde inte tro att Gud skulle kunna rädda dem. För det var enligt deras upplysta världsbild omöjligt att en väldig folkmassa skulle kunna gå igenom ett stort och djupt hav.

Människorna har varit likadana i alla tider. Alltid står ni emot Guds Ande, sa Stefanus när han återberättade Israels historia. Det är ingen skillnad om det är människor utan insikt i molekylärbiologi och utan kunskap i evolutionslärans mekanismer, eller om det är människor med tillgång till hela vår tids forskningsrön. Människans tankar är präglade av vårt kött, och det är fientligt mot Gud. Människan vill inte tro på Gud.

Därför säger människan också att det är självklart att ett litet barn som blir döpt inte kan tro och ta emot Guds gåvor. Därför säger man att det bröd och vin som vi mottar i nattvarden inte kan vara Jesu kött och blod, utan att det måste beskriva en symbolisk funktion: det betecknar Jesu kött och blod.

Men att man tror så beror inte på att vi i vår tid är så mycket klokare och mera upplysta än människorna på Jesu tid. Det är samma natur i oss i dag som hos lärjungarna. Vi har alla samma onda natur som står emot Guds Ande. Vi vill alla som Petrus tillrättavisa Gud.

Att människor, Petrus likaväl som dagens människor, reagerar så här beror på det gift som den gamle ormen sprutade in i männi-

skorna vid syndafallet. Vi kallar det frestelser. Frestelse att tänka att vi vet bättre än Gud. Frestelsen kommer från djävulen som ställer sig framför Jesus.

Vi ska säga med Jesus: Gå bakom mig, stå inte i vägen för Jesus!

Guds tankar

Guds tankar får vi bitvis lära oss i hans heliga Ord, fast vi aldrig kan förstå honom till fullo. Hans undervisning grundar sig på en plan som han gjorde upp redan innan han skapade världen och den planen berättar han i Bibeln. Han såg redan då hur hans älskade varelser, som han hade gett en särställning, som han kommunicerade med öga mot öga som när vi talar med varandra, skulle avfalla från hans bud och varningar.

Gud hade redan då sin plan klar. Den avslöjade han på syndafallets dag. Kvinnans säd skulle krossa ormens huvud. Luther framställer planen så här:

Han sade till sin ende Son:
Nu vill jag mig förbarma.
Så skynda dit, min käre son,
ge räddning åt den arme
och honom fräls ur synd och nöd.
Befriad från en evig död
låt honom med dig leva.
(M Luther, psb 253)

Så valde Gud ut en familj som blev ett folk, en särskild frälsningslinje från Sems efterkommande. Den gick via Abraham, Isak och Jakob, vidare via Juda och kung David. Han valde Mose att leda detta folk ut ur träldomslandet så att det skulle bli en förebild för hur människorna blir frälsta av nåd från syndens slaveri. Det gjorde han genom att ge dem sina föreskrifter och förebilder för Frälsaren. Han sände sina profeter för att kungöra för dem att han skulle välsigna folket om de höll sig till hans bud, men att han skulle straffa folket hårt om de överträdde Guds bud. Och det blev så. Han måste straffa dem hårt. Men han höll sitt ord att frälsningen skulle komma från Davids ätt, fast det många gånger såg ut som om detta folk skulle utrotas. Slutligen sände han Jesus, som både från hans mors sida och via hans juridiska far Josef kom av Davids släkt.

Under den här utbildningstiden inrättade Gud tempeltjänsten genom de lagar som han gav via Mose. De skulle vara en tillfällig ordning tills uppfyllelsen kom. Därför gäller inte Mose lag i den formen längre, alltså de bestämmelser som Jesus uppfyllde. Men det som gäller vår efterföljelse, bäst sammanfattat i de tio budorden, står kvar, för det har Jesus upprepat och skärpt t ex i bergspredikan. Likaså har vi de tio budordens anda i de många förmaningarna i apostlarnas brev.

Vi har fått lära känna Guds vilja bättre än GT:s folk. Vi har blivit undervisade av den helige Ande genom apostlarna som har påmint om Jesu ord och gett oss sin undervisning i NT:s skrifter. Där får vi del av Guds tankar, fast vi inte förstår allt.

Det yttersta syftet med Guds plan var att människor från alla folk och språk skulle bli frälsta och få stå med i den skaran som på den yttersta dagen hälsas välkommen att ta i besittning det rike som hade tillretts åt oss från världens begynnelse. Han har tänkt att du och jag ska få vara med och han har gjort allt för att vi ska få vara med. Sådana härliga tankar har Gud tänkt för oss.

Men människan tänker annorlunda tankar. Hon är i sin köttsliga natur fången av djävulen som styr inte bara hennes köttsliga lustar, utan också hennes intellekt, på allra högsta nivå. Därför är också vetenskapen föremål för djävulens attacker och inflytande.

För att komma in i Guds plan behövs en omvändelse. Vi är av naturen bortvända från honom. Vi är svängda med ryggen mot Gud när vi föds till världen. När vi föds på nytt, blir omvända, svänger Gud oss runt om, 180°, så att vi sedan står vända mot honom och lyssnar på vad han säger oss.

Det som framför allt behöver omvändas är vår onda vilja, vårt intellekt. Vi vill inte av naturen det som Gud vill. Petrus ville inte att Jesus skulle lida och dö. Vi vill inte underkasta oss Guds tankar. Men Gud har sänt oss sitt Ord, och han har sänt sin Helige Ande för att förklara Ordet för oss och omvända oss till honom. Och han behöver också pröva oss genom många svårigheter och lidanden i den här världen, för att fostra oss för sitt rike.

Guds Ande använder sanningens Ord för att omvända oss och leda oss. Det kom till oss redan när vi blev döpta som små. Håll dig tätt intill honom, släpp inte frestaren framför Jesus! Hos Jesus och hans Ord kan vi vinna över frestelserna, för det är han som har segrat. Tacka honom att han har kommit med sitt ord till oss och var med honom varje dag. Så ska han leda dig genom livets frestelser till sin himmel. Det är Guds tankar. Amen.

Bön: Tack käre himmelske Far för att du har tänkt så bra tankar för oss. Tack Jesus för att du är med oss i ditt Ord. Hjälp oss att alltid hålla oss nära dig. Amen.